

Belegeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Alekszandra 7. Telefon 6-70

Noviszád, 1932. évi február hó 24

SZERDA

XIX. évfolyam

45. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 81 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyétszám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A japán hadsereg az egész vonalon beszüntette a hadműveleteket, mert a kínaiak vitéz ellenállása bekerítéssel fenyegeti a japán front jobbszárnyát

A kínaiak az egész vonalon tartják állásaikat, sőt többhelyen ellentámadásba mentek át — Nem harcolnak német tiszték a kínai hadseregben

Pi Yu

Párisból jelentik: Az Indopacifique értesülése szerint Vuszung környékén a japán hadsereg jobbszárnya, amely Sapejt északnyugati irányban akarja bekeríteni, egy mér földre haladt előre.

A kínaiak ellenállása rendkívül erős. A japán hivatalos jelentés is beismeri, hogy a japánok súlyos veszteségeket szenvedtek.

A Sanghai-Ko kínai napilap megrázóan írja le, hogyan mészárolták le a japánok a kínai polgári lakosságot. A lap tudósítója bejárta a csatatereket, ahol

kínai nők és gyermekek holttestét találta.

A nőket hátulról lőtték agyon. A kisgyermekek testét rostává lőtték. A holttestek a sár és vér felismerhetetlen tömegévé fagytak össze.

A londoni Daily Telegraph sanghai tudósítás alapján jelenti, hogy

a japán hadműveletek súlyos kudarcra végződtek. Kiang-Wan falunál a kínaiak kilenc rohamot vertek vissza.

A kínaiak éjjel tájban egy páncélvonatra szerelt négyhüvelykes ágyúval löni kezdték a japán főkonzulátust, amely a nemzetközi telep legforgalmasabb részén van. A lövedékek egy része Nomura japán tengernagy zászlóshajója közelében, néhány pedig a Libia nevű olasz gőzös közelében robbant fel. Az olaszok erélyes fellépésére a kínaiak

megváltoztatták az ágyúk állását. Reggel fél kilenckor nyolc japán repülő mintegy 25 bombát dobott a kínai repülőtérré, amelyek hangárait felgyújtotta az ottlévő repülő gépekkel együtt.

A Centrál News hivatalos kínai jelentést közöl, mely szerint

a kínaiak valamennyi fronton előnyömltek. A japánokat mindenütt visszaverték.

A Kiang-Wan falunál történt kínai visszavonulás keletre, amelybe a japánok beleestek. A kínaiak három oldalról körülfogták a japánokat, akik fejvesztetten menekülnek. A hivatalos jelentés kiemeli, hogy

a kínaiak addig nem nyugszanak, amíg a japánokat a nemzetközi telepre nem szorítják vissza.

Sanghaiból érkezett jelentés szerint rendkívül nehéz megállapítani a két hadviselő fél veszteségének biztos számát. Japán részről azt állítják, hogy a sebesültek és halottak száma a tegnapi nap folyamán háromszáz volt. Kínai részről semmiféle hivatalos veszteséglistát nem közölnek. A nemzetközi területen úgy tudják, hogy

kétezeröttszáz kínai halottról és sebesültről lehet szó.

Az esti órákban több mint háromszáz sebesültet vettek fel a nemzetközi telep körházaiába, ahol jelenleg 1350 kínai katonát és 1200 kínai polgári egyént ápolnak.

Párisba érkezett sanghai jelentés szerint

Feng-Ju Sziang kínai belügyminiszter lemondott és átveszi a sanghai kínai haderő parancsnokságát.

Ujabb jelentések megerősítik a Kiang-Wan körül kivívott kínai győzelem híreit. A kínaiak az éjszaka folyamán átkeltek a Wu-Szung patakon, a japánok jobbszárnya mögött. A japánok bekerítéstől tartva visszavonták jobbszárnyukat. Miao-Csan-Csent amely Kiang-Wantól északnyugatra fekszik és amelyet a japánok tegnapelőtt foglaltak el, a kínai csapatok végleg visszahódították. A japánok kétségbeesetten támadják újból Kiang-Want bombavető repülőgépekkel, úgy hogy a faluban nem marad kő kövön. A kínaiak azonban elkeseredetten védekeznek.

A nemzetközi telepen, a Szu-Csau patak partján levő postahivatalban tegnap reggel

postaközpont robbant, melynek ereje a pos

tabivalt és a szembenlevő házat romba döntötte.

A bomba szilánkjai egy európai rendőrt megsebesítettek, Tokiói katonai körökben kijelentették, hogy a japán hadvezetőség újabb megerősítéseket küld Sanghaiba, a japán tengernagy és Uyeda tábornok kivánságára.

A kínai-japán háborúban tegnap délután váratlan és szenzációs fordulat következett be.

A japánok az egész vonalon beszüntették a hadműveleteket és előreláthatólag nem folytatják addig, amíg erősítéseket nem kapnak.

A japán főparancsnokságnak ez a felülmúlhatatlan határozata elsősorban a kínaiak ügyes taktikai sakkhuzásának a következménye, mellyel a bekerítés veszélyébe sodorták a japánok jobb szárnyát.

a kínaiak kétségbeesett erőfeszítéssel tartják vonalaikat,

miután értékes erősítést kaptak Csiang-Kai Sek tábornok csapatrészeiből.

Szu-Csü-Gu japán tengernagy Sanghaiból visszatért Tokióba és közölte a kormányval, hogy

feltétlen megerősítéseket kell küldeni Sanghaiba.

A kormány még nem döntött arról, hogy küld-e nagyobb csapatszállítmányt Sanghaiba.

Berlinből hivatalosan közlik, hogy nem felel meg a valóságnak az a híresztelés, hogy a kínai hadseregben német tiszték harcolnak.

A szenátus tegnap tovább tárgyalta a gazdasági tanácsokról szóló törvényjavaslatot

Beográdból jelentik: A szenátus tegnapi ülésén megválasztották a középiskolákról és a tengerészeti akadémiákról szóló törvénytervezeteket tárgyaló bizottságokat, majd a gazdasági tanácsokról szóló törvényjavaslatot vették tárgyalás alá. A javaslatról dr. Franges Otton és dr. Kramer miniszter beszéltek. A szenátus ma folytatja ülését.

862 családban 3242 családtag részesül élelmiszersegélyben Noviszádon

Fát, zsírt, burgonyát, babot és lisztet kapnak a segélyre szorulóknak

Noviszádon a városi hatóság kiküldöttei elkészültek a segélyre szorulóknak összeírásával, melynek eredménye, hogy

862 családban 3242 családtag szorul segélyre.

A legalább 4 tagú családok 200 kilo fát, 25 kilo burgonyát, 2 és fél kilo zsírt, 2 kilo babot és 6 kilo lisztet kapnak. A legalább 3 tagú családok 200 kilo fát, 2 kilo zsírt, 20 kilo burgonyát és 6 kilo lisztet, a legalább a két tagból álló családok 200 kilo fát, 1 és fél kilo zsírt, 15 kilo burgonyát és 4 kilo lisztet kapnak.

Bojkottal fenyegetik a pancsevői villanytelepet

Népgyűlést tartottak a tulmagas villanyárak letörésére — Óriási az elkeseredés a város lakossága körében a villanygyár ellen

Pancsevon a villanyárak még ma is változatlanul magasak, lehet mondani, talán legdrágábbak az egész országban. A világitási áram ára még ma is 9 dinár kilóvattonként, holott az ország fővárosában, a szomszédos Beogradban ez csak 5 dinár, tehát majdnem a fele.

1924-ben egy németországi társaság a „Stark Strom Aektien Gesellschaft” építette meg a villanytelepet. A várossal kötött szerződésben az áramárakat dollárokból állapították meg, mégpedig az akkori 90-es dollárparitás mellett 9 dinárban. Kikötötte azonban a város, hogy az anyagárak, a munkabérek s egyéb költségek csökkenése esetén az áramárak a villanytársasággal egyetértően leszállíthatók. Ebből kifolyólag, mikor a dollár árfolyama a dinárral szemben 90-ről 56-56-re esett s a dinár ezen az alapon stabilizálódott, per is keletkezett a város és a társaság között, melynek eredményeképpen kompromisszumos megállapodás jött létre, amely az áramarat 0.159 dollárban állapította meg kilóvattonként. Közben a villanytársaság átalakult részvénytársasággá „Banatsko Elektriesno Poduzecse” név alatt, de rá két évre az egész vállalat átment egy svéd társaság tulajdonába.

Ekkor Iszajlovics Vása polgármester a város nevében tárgyalásokat kezdett az áramárak leszállítására. Ezeknek eredményeként még a múlt év április havában meg egyezés jött létre a város és a svédek között. Eszerint a város lemond megváltási jogáról, ennek ellenében azonban a villanytelep, illetve a svéd társaság kötelezi magát, hogy a magánvilágítás ára nem lehet több mint maximum 7 dinár, de progresszív alapon, úgy, hogy a fogyasztás aránya szerint 4 és fél dinárig csökkenhet. A közvilágítás árát méltányos átalányösszegben állapították meg, az ipari áram pedig szabad megállapodás tárgyát képezi. Ennek a meg egyezésnek haladéktalanul életbe kellett volna lépnie. A meg egyezést a város kiszélesített tanácsa is elfogadta s jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminisztériumhoz, de az ügy ott többszöri sürgetés dacára még a mai napig sem nyert elintéztést.

Ebbe kapaszkodtak bele a svédek s bár 1924 óta az anyagárak, a munkabérek s az egyéb költségek több mint a felére estek, az áramárakból máig mit sem engedtek, ellenben horribilis hasznot vágnak zsebre.

Erre a város polgármestere, hogy a mai nehéz időkben könnyítsen a villanyáramot fogyasztó polgárságnak a mai súlyos gazdasági viszonyok között amugy is nehéz helyzetén,

mozgalmat indított a tulmagas villanyárak mielőbbi letörésére.

A mozgalomnak a pancsevői vendéglők álltak az élére, de csakhamar hozzájuk csatlakozott számos tekintélyes kereskedő, iparos, tisztviselő, ügyvéd s a lakosság minden számottevő rétege.

Most vasárnap délután fél 4 órakor a „Trubacs” vendéglő nagytermében népgyűlést tartottak, melyen közel kétezer ember vett részt. Avramovics Gyera kereskedő, Knezsevics Bránkó és dr. Gagyanszki Milán ügyvédek, Tomics Borivoj mérnök és még sokan mások elkeseredett hangon támadták a villanytelep önkényes és a polgárság mai helyzetét semmibe se vevő eljárását. Követelték a villanyáramárak azonnali leszállítását a várossal kötött megállapodás szerint múlt évi április haváig visszamenőleg. Majd husztagu bizottságot választottak a város legtekintélyesebb polgárai közül. A bizottságot egyhangulag felhatalmazták,

nyújtson át ultimátumot a villanytársaságnak, hogy ha ez 8 napon belül le nem szállítja az áramárakat,

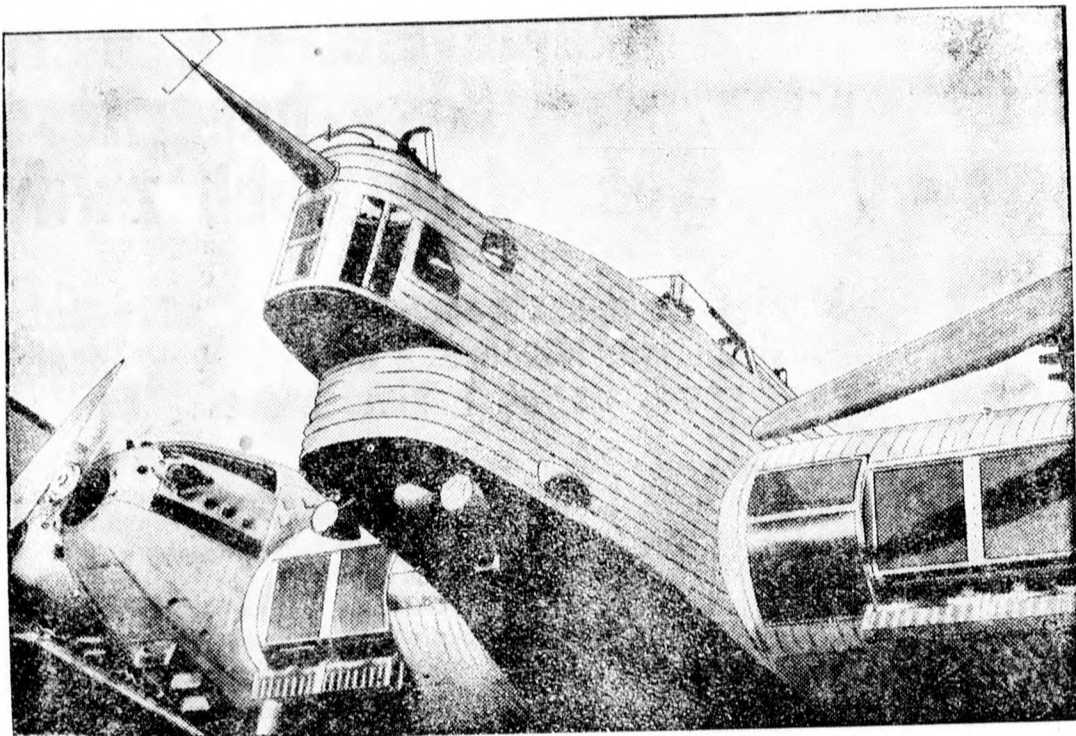
a múlt év április haváig visszamenőleg, kimondja és megszervezi elle a legszélesebbkörű s a legélesebb bojkottot és áttér a gáz vagy egyéb hasonló világitás bevezetésére. A bojkottba bevonja a legnagyobb propagandával

a város lakosságának minden villanyfogyasztóját, amelyik vendéglős, kávé, kereskedő, vagy iparos pedig nem csatlakozik a mozgalomhoz, azt szintén bojkott alá helyezik.

Végül elhatározta, hogy a villanytársaság eljárását s a bojkott mozgalom történetét felhívás alakjában falragaszokon s az ujságokban a legteljesebb nyilvánossággal közhírré teszi.

A város egész lakosságát nagy izgalomban tartja a bojkott mozgalom s mindenki feszült izgalommal várja annak fejleményeit.

K. Z.

Franciaország új óriási bombavevő repülő gépe

A francia légügyminisztérium négy osztályt rendelt ezekből a légi várakból. Min-

den repülőgép 2500 kiló robbanóanyagot visz és 9 gépfegyverből szórja a gyilkos golyókat. A repülőgép akció rádiusza 1000 kilométer.

Könnyen befolyásolható, virtuskodó természetűnek ismerték a tanúk a kispesti gyilkosság vádlottjait

Budapestről jelentik: A Margit köruti katonai törvényszéken hétfőn kezdték tárgyalni a kispesti rablógyilkosság ügyét. Sztaniszlavszki Józsefet és ifjú Kava Gusztávot gyilkosság és rablás büntetvével Nikodém Józsefet gyilkosság és rablás büntetvében való felbujtással vádolja az ügyész, mert előre megfontolt szándékkal meggyilkolták és kirabolták Lukács Béla kispesti vendéglőst.

Nikodém József bűnösnek érzi magát, de csak annyiban, hogy a gyilkosság idején őt állt a ház előtt és osztozott a rablott pénzből. Beismeri, hogy előre megbeszéltek a dolgot, de

azt állítja, hogy Lukács Bélát nem akarták meggyilkolni, csak leütni.

Sztaniszlavszki József szerint a terv Nikodémtól származik, Kava Gusztáv viszont azt állítja, hogy Sztaniszlavszki volt a rablógyilkosság értelmi szerzője.

A tegnapi tárgyaláson Bánfi Ferenc, Sztaniszlavszki volt lakásadója azt vallja, hogy a gyilkosság után néhány nappal Sztaniszlavszki őrá és gyűrűt mutatott neki azal, hogy az ékszereket menyasszonyának vette. Később a detektívek a lakásban elrejtve más ékszereket is találtak.

Czobor Andor orvos, akinél Nikodém sofőr volt

Nikodémot erősen befolyásolható, szellemileg elmaradt egyéniségűnek ismerték.

Csajági Béla földbírtokos azt vallotta, hogy Nikodém egyszer magára vállalt egy autógázolást olyan barátja helyett, akinek nem volt sofőr igazolványa. Nikodém József nyugalmazott igazgató, a vádlott apja elmondotta, hogy fián már kiskorában mutatkoztak a szellemi gyengeség jelei. Feltűnően befolyásolható volt. Azért adta katonának, hogy ott fokozott szigorral, embert faragjanak belőle. Szörnyű eltévelyedését csak azzal tudja magyarázni, hogy

nincs önálló kritikai és elhatározóképessége és ideiglenes szuggesztív alá került.

Tomán István arról tett vallomást hogy Kava egyszer nők jelenlétében ugyszólván meztelenre vetkőzött. Egyébként is tulteremtett benne a virtuskodó hajlam.

Emödy orvosszakértő azt a meglepő bejelentést tette, hogy

Lukács Bélára két szerszámmal mérték a halálos esapásokat.

Ez a kijelentés nagy meglepődést keltett, mert beigazolja, hogy nemcsak Sztaniszlavszki, hanem Kava is közvetlen tettese a gyilkosságnak.

A tárgyalást ma folytatják.

APOLLO, február 22-24

GRETA GARBO „Inspiráció”

c. filmjében. A párisi bohémvilág színes film életének filmje. Greta Garbo legmeghatóbb, legromantikussabb alakításával. Kiegészítő: A legújabb Wau-Wau film. Kezdet: 5, 7, 9¹/₂ órakor

Megrendítő fordulat a zsaugubical 115.000 dináros sikkasztás ügyében

Ártatlan ember vesztette életét a zsaugubical mezőgazdasági hitelszövetkezet 115.000 dináros sikkasztásával kapcsolatban

A sikkasztást nem Petkovics Milán, hanem Csolakovics Sztojan elnök követte el

Petrovácról jelentik: Mint már megírtuk, a zsaugubical mezőgazdasági hitelszövetkezet pénztárából 115.000 dinár tűnt el, melynek elsikkasztásával a szövetkezet pénztárnokát, Petkovics Milánt gyanúsították. Petkovics a gyanúsításra azzal szolgáltatott különösebb okot, hogy a sikkasztás napján váratlanul eltűnt a községből. Azonnal megindították a nyomozást utána, amelynek során Petkovicsot Laznica község közelében le is tartóztatták.

Petkovics Milán menekülni próbált és menekülése közben a csendőrökre lövöldözni kezdett. A csendőrség ugyan csak fegyverrel védekezett Petkovics ellen, akít alig néhány golyóváltás után agyonlőttek.

Ezzel a sikkasztás ügye be is fejeződött volna, azonban tegnap szenzációs fordulat történt. Ugyanis

a további vizsgálat folyamán kiderült, hogy Petkovics Milán pénztárnok teljesen ártatlan, mert a 115.000 dinárt nem ő, hanem a szövetkezet elnöke, Csolakovics Sztojan sikkasztotta el.

Igy a gyanu talán örökre a tragikus kö-

rülmények között elhunyt Petkovicson maradt volna, ha időközben meg nem találják Csolakovicsnál azt az álkulcsot, amellyel a pénztárszekrényt felnyitotta. Csolakovics már nem tagadhatta tettét, bár az utolsó pillanatig hangoztatta, hogy az ügyben ártatlan.

Amikor aztán rábizonyították a sikkasztást, Csolakovics megtört és bevallotta, hogy a pénzt ő sikkasztotta el és azt birtokán elásta.

A rendőrség azonnal kiszállt a helyszínre és a megjelölt helyen a 115.000 dinárt hiánytalanul meg is találta.

A községben a szövetkezeti elnök magatartása általános felháborodást keltett, mivel még akkor sem ismerte be tettét, amikor tudatában volt, hogy bűnéért ártatlan ember vesztette életét.

Csolakovics letartóztatása után tisztázódott az a híresztelés is, hogy Petkovics Bulgáriába akart menekülni. Ezt az alaptalan hírt valószínűleg csak Csolakovics terjesztette a községben.

A rendőrség a megrendítő ügyben tovább folytatja a nyomozást.

Mi az ujság Spanyolországban?

Iskolák, jótékonyági intézmények pusztulnak

A spanyol forradalom, mint egyébként is szokott lenni, legélesebben a katolikus egyház ellen lép fel. A templomok és kolostorok felgyújtása és fosztogatása, régi műemlékek elpusztítása jelzi a demokrácia útját és szellemét Spanyolországban. Az ország iskolái, egyetemei, kulturája, civilizációja, egy szóval egész élete az egyház tevékenységéből virágzott ki.

A szerzetesrendek feloszlásukról szóló törvény értelmében tíz napon belül kötelesek voltak a közös rendi életet megszüntetni. Elvesztették rendelkezési jogukat tulajdonuk felett és birtokuk átment az állam tulajdonába. Ahonnan elindult világhódító útjára a 16. században a jezsuita rend, ott pusztítják őket ma.

A jezsuita rend ellen minden időben a leghevesebb támadásokat intézték. Múltán nevezik őket ma is az egyház oszlopainak. A rend a leghevesebb üldözéseknek volt kitéve a 18. században, amikor a rend megszüntetésével gondolták az első halálos csapást mérni az egyházra, amely után következett volna magának az egyháznak a megszüntetése is. Az üldözők vezetői voltak a portugál (Pombal), a párisi (Pompadour), a madridi (de Aranda) és a nápolyi (Tanucci) erkölcsstelen udvarok szabadgondolkodó és abszolutisztikus elemei, akiknek nem tetszett a jezsuiták szigorú és megalkuvást nem ismerő erkölcsi álláspontja. Maguk az illető spanyol, portugál, francia és nápolyi királyok vagy gyengék, vagy erkölcsstelenek voltak és nem állottak ellen kormányaiknak. A jezsuita rendet elnyomták saját országukban, sőt

oly erős terrori gyakoroltak XIV. Kelemen pápára, hogy az egész rendet eltörölte

1773-ban. Ekkor szűntek meg Erdélyben a brassói, nagyszombati, marosvásárhelyi, székelyudvarhelyi, kolozsvári, gyulafehérvári, szatmári, nagybányai, temesvári stb. rendházak, illetve egyetemek, gimnáziumok, intézetek. Csak Oroszországban maradt meg továbbra is a rend, majd néhány év múlva VII. Pius pápa azzal a kijelentéssel, hogy

a minden oldalról szorongatott egyház nem

nélkülözheti ezt a kitünő rendet, 1814-ben újra visszaállította az egész világon a Jezsuitársaságot.

Egyes országokból azóta újra kiűzték őket: Oroszországból 1820-ban, Németországból 1871-ben, Franciaországból 1901-ben. A két utóbbi országban azonban újra szabadon működhetnek. A jezsuiták eredményes működése közismert a tudomány terén.

Kimondhatatlan erkölcsi és kulturális értékek pusztulnak el a jezsuitarend feloszlásával. Egyedül Madridban volt nekik 134 iskolájuk 26.691 tanulóval. A maridi kollégiumban 250 gyermeket, a saragossaiiban 150-et, a salamecaiban 130-at tanítottak teljesen ingyen. San Joséban 600 gyermek kapott ingyen tanítást, Sevilában 1000, Santanderben 300. Azok részére, akik nappal nem járhattak előadásokra, esti kurzusokat tartottak a szerzetesek vagy az általuk vezetett egyesületek. Vigoban 800 felnőtt látogatta az esti kurzusokat. Barcelonában hat ilyen iskola volt 700 tanulóval, Valladolidban 150, San Sebastiában 2000, Gijonban 200. Sevilában 700-an jártak az esti előadásokra. A munkások részére volt Madridban a világhírű tehnikai szakiskola. Kétszáz mérnök-hallgatója volt e rendkívül modernül berendezett intézetnek, mely esti továbbképző tanfolyamain eddig 6500 munkást képzett ki évi 600-as csoportokban. Ez az intézet aztán a vidék egyes iparközpontjaiban is hasonló, de kisebbarányú intézeteket állított fel a munkásság érdekében.

Burgosban egy szerzetes takarékpénztárt alapított, mely olcsó házakat építtetett munkások részére.

Jó színházat, ingyenes iskolát tartott fenn a munkásoknak, olcsó kölcsönökkel az üzletrások karmaiból ezer meg ezer kisembert kimentett.

A valladolidi szövetkezet saját pékséggel, nyomdával, iskolával és olcsó kölcsönökkel segítette a munkásokat. A szerzetesházak kapuinál száz meg száz szegény nyert mindenkor segítséget. Ona, Granada, Veruela stb. jezsuita kollégiumaiban napon-

Ha a gyomor már nem bírja el a táplálékot!

Előrehaladott koru és lábadozó egyéneknek olyan tápszert kell adni, amely egyrészt megőrvi erejüket, másrészt azonban nem állítja nagy erőpróba elé a kortól illetve betegségtől legyengült emésztőszerveiket.

Az Ovomaltine természetes tápszert oldható magvában a legértékesebb tápanyagokat tartalmazza, amelyeket különleges tudományos eljárással állítanak elő malátából, friss tojásból, friss tejből s amelyet kakaóval izesítenek.

Kívánatra díjtalanul küldünk próbadozokat. — Kicsiny doboz ára 16— dinár. Kapható mindenütt.

Dr. A. Wander r.f. Zagreb

OVOMALTINE

erőben tartja az aggodat is!

ként 100 szegény kapott ebédet.

A szerzetesek műve a fontilisi belpoklostelep, amely az állami felügyelők jelentései szerint a legelső e téren és a legjobban vezetett. A szerzetesek keze van a sok városban fenntartott szegény betegek ingyen rendelője és gyógyszerháza mögött is. Madridban egy évben 100.000 beteget kezeltek ezek az intézmények, 800 szegényt támogattak, évenként 170.000 ételporciót osztottak szét s mindezt Isten nevében — az állam javára.

Mindezen intézmények megszűnése a társadalomnak és az államnak lesz kárára.

Dr. T. F.

Az ujságpapírossal bélelt száz-dinárosok ügyét március 10-én tárgyalja a noviszádi törvényszék

Rakics Obradot a főbűnöst dr. Lemajics Jovan noviszádi ügyvéd védelmezi

A noviszádi törvényszék Nikolics Bran ko, Nikolics Alekszandar, Nikolics Ljubica és Rakics Obrad novapalankai lakosok, Turad Andrija vukovári lakos ellen elkövetett csalása ügyében március 10-ére tűzte ki a fő tárgyalást.

Mint ismeretes, a három Nikolics testvér Rakics Obraddal egyetértésben és Migov Mitar volt novapalankai rendőrvezető közreműködésével Turad Andrija vukovári lakost 25.000 dinárral megkárosították. Migov Mitar, amikor arról értesült, hogy a csalást felfedezték, szolgálati fegyverével agyonlőtte magát.

A tárgyaláson Rakics Obradot a főbűnöst dr. Lemajics Jovan noviszádi ügyvéd védelmezi.

— A noviszádi vak, süketnéma és nyomorék gyermekek szülei jelentéské be gyermekeiket a városi tisztii főorvosi hivatalban, Futaki ut 23, naponta délelőtt 10—12 óra között.

Amit az olvasó mond:

Több belátást...

Az öreg emberek állítása szerint már régen nem volt ilyen hosszantartó hideg, mint most. Korán beköszöntött a szeptemberi hűvös, esős idő. A sokáig tartó száraz fagy talán már sok szőlőnek, földi epernek, salátának és egyéb konyhabeteménynek kioltotta az életét. És az előjelekből ítélve féltő, hogy még Gergely is megrázza a szakállát.

A mostani gazdasági helyzetben mindez csak növeli a mindennapi megélhetés elviselésének nehézségeit. Mindenki panaszkodik. Talán nincs is ma már megelégedett ember?! Mindenki kesereg és nyíltan kimondják: „Csalódtunk mindnyájan, mindenki csalatkozott“, mert nem a munkakedv, munkaerő, nem a szak tudás üli diadalát.

Az emberek kedélye még most csillapodhatik le véglegesen. Sanghai városának ostroma bizonyítja legjobban, hogy az embereknek még nem volt elég okulásra a rettenetes világháború. Az emberek dühe és ördögi bosszúja még most is szinte önti a petroléumot a tüzre. Valósággal dagasztja a „vörös tenger“ és felkorbácsolja a „vörös tenger“ hullámain. Pedig, ha ezek a hullámok visszacsapnak, felperteszlik nemesak Sanghait, hanem Tokiót is. Elpusztítanak minden szántóföldet, lerombolják talán egész Európát is.

Amikor a világháború keserű levét szűresőljük mindnyájan, nem vészett ki még azért az emberek szívéből a szeretet teljesen. Az adott nehéz körülmények között is vannak még emberek, akik irgalmas szamaritanusokként lehajolnak a betegekhez és szenvedőkhöz. Iparkodnak felemelni a roskadozót, a kétségbeeső lelkekbe vigaszt, reményt igyeksenek önteni.

Azért minden faluban, minden községben, városban akciót indítottak meg a szegények segélyezésére. Minden községben, városban, kulturegyesületben, sportegyesületben ma már bizottságot alakítottak a szegények és munkanélküliek segélyezésére. Szinte nemes versenyt futnak, kié lesz a leg szebb babér?! És örömmel szegezhetjük le, hogy mindenütt szép eredményt mutatnak fel a nehéz anyagi viszonyokhoz képest. Ismétlem, szép eredmény. Legalább vigasztaló addig is, amíg valaki fel nem találja a beteg gazdasági élet és konjunktúrának gyógyító orvosságát.

Városunk katolikus hitközsége több mint 105.000 dinárt adott már a szegényeknek. Maga a város is a Vöröskereszt-egylet által közel 100.000 dinárt nyújtott az éhezőknek. Minden vallásfelekezeti hitközség nagy összegekkel számolnak a szegények segélyezésében. Epen ezért a szegények részéről is több méltányolást, több belátást várhatnánk, mert minden falatot, minden dinárt meg kellene becsülniök; meg kellene érdemelniök. Viszonozni is kellene valamit eme nemes akciókkal szemben. Vagyis a bizottságok által kijelölt kevés munkát meg kellene becsülni és el is kellene végezni tisztességesen.

Tagadhatatlan tény, hogy a sok segélyezés nagy megterhelést jelent ugy állami, mint az egyes községek költségvetésében. Ezt nem volna szabad figyelmen kívül hagyni a szegényeknek és akkor talán előbb szünnék meg a sokszor igazságtalan követelés.

De a segélyező bizottságok buzgalmában is van egy kis hiba. Még pedig az, hogy túl jószívűek és hiszékenyek néha. Talán nem gondolunk arra, hogy a túlzott hiszékenységgel épen a segélyezés minden munka nélkül, minden ellenszolgáltatás nélkül megszüli a henylést és munkakerülést. Hiszen innen van, hogy már szálló igévé vált: „Majd ad a város!“

Jóleső megelégedéssel olvastuk, hogy például Szubotica város népjóléti tanácsosa a hó eltakarítását a munkanélküliekkel végezteti és ezért 5 kilogram lisztet kapnak fejéenként. Azonkívül az ilyeneknél, akik akarnak dolgozni is, tekintetbe veszik a családtagok számát is.

A mi városunkban is volna sok munka, amelyet a város vezetősége a legnagyobb megértéssel, jóakarattal, bölcs méltányolással oszt ki egyeseknek. De a munkanélküliek részéről sokszor hiányzik az igazságos belátás, mert amikor a város vezetősége a segélyezés fejében ellenszolgáltatásul kevés mun-

ka elvégzését kívánja, nyers keresetlenséggel odavágják: „Nem végezhetem, mert nem az én szakmámba vágó munka!“ És inkább nem dolgoznak, de a segélyezést várják.

Vagy talán nem érdemli meg a város adófizető polgársága, — amely viseli a költségvetés terheit, — hogy a városi és telepi sáros utakat, városi kútakat, a dunai gátakat javítsák a segélyezett munkanélküliek meg nem erőltetett munkával? Ezzel a város tetemes összeget is megspórolhatna az adófizető polgárok terhénel. Igen, az adófizető polgárság megérdemelne több belátást.

A múlt héten városunk egyik labdarugó egyesülete a pályáról a havat szerette volna eltakarítani. A klub bizonyára szociális célokat is szem előtt tartott, amikor munkanélküliekkel szándékozott elvégeztetni az 1—2 napi munkát. Tíz emberrel megégyezett a klub, kerek hatszáz dinárban, hogy a havat eltakarítsák. A munkát megkezdték, de félben is hagyták, mert keveselték a megállapított összeget. Pedig szakemberek véleménye szerint egy na-

pig vagy legfeljebb másfél napig tartott volna a munka és így 50—60 dinárt kapott volna mind-egyik munkanélküli, ilyen nehéz időben, amely nap-számot talán még a nyár sem hozza meg fárasztóbb munka után.

Hol van itt a belátás? Ma minden kis alkalmat fel kellene használni, amikor pénz áll a házhoz. Minden garast meg kellene ragadni, mert a közmondás szerint többet ér ma egy élő veréb, mint holnap egy döglött tuzok. Sok kicsi sokra megy. Igaz, hogy méltányoljuk azt, amikor olvassuk a vasárnapi ujságban, hogy az osztrák nép közvéleménye a „Creditanstalt“ vezérigazgatója ellen fordul a jövedelem miatt, akinek három évre 17 millió dinár értékű aranyat szavaztak meg. Méltányoljuk azt a kifogást is, amikor valaki milliós életbiztosítást merészkedik kötni. Jogos panaszunk tartjuk, ha egyeseknek több jövedelmi forrást engednek a megélhetéshez, sokaknak pedig egyet sem; de a komoly adófizető polgárság megérdemelne több belátást.

Dr. Sziklay Kálmán

A majomfejű és kutyatestű kacsa

Dr. Popovics Zlatoje, a noviszádi kórház szülészeti osztályának orvosa cáfolja azokat a híreket, mintha egy majomfejű és kutyatestű csecsemő született volna a kórházban

Április — februárban

Néhány lap tegnapi és tegnapelőtti számában szenzációt hajhászó nagy cikkek jelentek meg arról, hogy a noviszádi közkórház szülészeti osztályán a napokban Vuletics Iszáné sztepanovicsevoi asszony szörny-születést hozott a világra.

A lapok szerint a szörny-született igen különös jelenség, mert amíg majomfejű van, addig a teste egy vadiskutyához hasonlít. Ami a legérdekesebb, a szörny-született feje és teste teljesen szőrrel van borítva és míg egyik füle majomfül, a másik füle a kutyafülehez hasonlatos.

A szörny-született holtan jött a világra és így sajnálatosképen a szemfüles riporternek nem adhatott interjút.

A Reggeli Ujság munkatársa a csodálatos hírek elolvasása után felkereste dr. Popovics Zlatojét, a noviszádi közkórház szülészeti osztályának orvosát, akit megkérdezett, hogy vajjon mi igaz ebből a csodálatos és egyben megdöbbentő hírből. Dr. Popovics Zlatoje a leghatározottabban megcáfolta a szörnyhírt és kijelentette, hogy

a szülészeti osztályon sem majomfejű, sem kutyafejű gyermek nem jött a világra

és így nem is teheték azt spirituszba, amint azt az egyik lap munkatársa megírta. Hogy a kacsa szerző ujságíró spirituszba teszik-e, arról egyelőre még nincs értesülésünk.

Romantikus történet egy becskerekivi világtalan öregasszony rádiójáról és a Philipps gyár három ingyenlámpájáról

Kovács Ida vak asszony ismét rádiózhat

Becskerekről jelentik: Ha a modern költők még mindig írnanak romantikus és megható verseket, akkor nagyon jó témát nyújtana nekik az a kis történet, amely a napokban Kovács Ida becskerekivi ötven éves világtalan asszonnyal megessett. Kovács Ida már hosszú esztendőket óta világtalan és egymaga éldegél a Beogradszka ueca 4 számú ház egyik szobájában. A vak asszony fivére már régebben egy rádióval lepte meg vak nővérét és Kovács Ida egyetlen szórakozása azóta a rádiózás volt.

Minden rendben lett volna és Kovács Ida megelégedetten éldegélt, amikor egy

szép napon megdöbbenve vette észre, hogy hűsleges barátja és egyetlen szórakoztatója, a rádió hirtelen elhallgatott és nem akar többé megszólalni.

Hiába próbálkozott meg a vak asszony, hogy a rádiót rendbehozza, fáradsága nem járt eredménnyel. Végül is egy ismerőséhez fordult, aki megállapította, hogy a rádió lámpái kiégtek és a rádió többet új lámpa nélkül már nem szólal meg.

Kovács Ida nagyon szegény asszony, akinek betevő falatra is alig jut, nem hogy rádiólámpára jutna. Így hát gondolt magában nagyot és merészet s levelet menesztett az osztrák vakok bécsi központjához, amelynek elpanaszolta nagy bánatát

s arra kérte a központot, hogy ha lehet, küldjön neki három rádiólamát. A

bécsi vakok központja erre szintén gondolt egyet és levelet írt a Philipps gyár amsterdami központjának, amelyet annyira meghatótt az egyszerű és különös kérés, hogy nyomban intézkedett és a Konráth d. d. becskerekivi fiókja útján nyomban kiutaltott Kovács Ida részére három rádiólamát.

Tegnap a cég szerelői meg is jelentek Kovács Ida lakásán, a három lamát beszerelték a gépbe és a világtalan asszony azóta megint megelégedetten és örömmel tölti el napjait az előadásokat és muzsikát.

Mintha csak valami biedermeier korabeli elbeszélés lenne, napjainkba átültetve... Hiába, van még ma is romantika!

— Fél hold telket bocsájtottak a csantaviri iskola felépítésére. A csantaviri képviselőtestület szombaton megtartott ülésén elhatározta, hogy az ujonnan felépítendő iskola részére fél hold telket bocsát rendelkezésre.

A noviszádi Zrinyi uccában felvágta ereit egy orosz menekült

Tegnap reggel a noviszádi Zrinyi Petar ucca 28. szám alatt levő lakásán beretvával felvágta ereit Zékács Alekszandar 27 éves orosz menekült.

Az öngyilkosságot Zékács háziasszonya reggel öt órakor vette észre és azonnal értesítette a mentőket. A mentőkecsi néhány perc múlva megjelent és az öngyilkost dr. Alekszics Szima orvos részésette első segélyben. Zékácsot eszméletlen állapotban beszállították az állami kórházba ahol ápolás alá vették. A szoba asztalán orosz nyelven írt bucsulevelet találtak, amelyben az öngyilkos arra kéri a hatóságokat, hogy holttestét ne boncolják fel. Az öngyilkosság okáról a levél nem tesz említést. Zékács állapota életveszélyes.

A beszüntetett vonatok

A közlekedési minisztérium február 20-án a következő vonattájakat szüntette be. A szubotica-noviszádi vonalon a 234. számú vonat közlekedését, amely Noviszádról 9 óra 41 perckor indul és 12 óra 50 perckor érkezik Szubotícára. Továbbá beszüntette még a Szubotícáról 21 óra 46 perckor induló 217. számú személyvonatot is, amely Noviszádra 2 óra 26 perckor érkezett. A szenta-horgos-szubotica vonalon megszüntette az 5836-825. számú személyvonatot amely 21 óra 16 perckor indul Szentáról és 23 óra 20 perckor érkezik Szubotícára. Ellenkező irányban Szubotica-Horgos-Szenta felől beszüntették a 824-5839. számú vonatot, amely Szubotícáról 18 óra 40 perckor indul és Szentára 20 óra 50 perckor érkezett. A szubotica-ervenka-bogojevoi vonalon nem közlekedik további intézkedésig a 7530. számú vonat, amely Szubotícáról éjjel 2 óra 30 perckor indul és 7 óra 05 perckor érkezett. Bogojevora. Az ellenkező irányban pedig beszüntette a vasutigazgatóság a 7533. számú vonatot, amely Bogojevoról 16 óra 26 perckor indul és Szubotícára 20 óra 55 perckor érkezett. Február 20-tól a szubotica-palicsi vonalon újra forgalomba helyezik a P. 12. és P. 11. számú vonatokat. A P. 12 Szubotícáról délután 13 óra 26 perckor, a P. 11 pedig Palicsról 18 óra 55 perckor indul. A beograd-zagrebi vonalon beszüntette a 23. és 24. számú személyvonatot a sztarapazova-szremszkamitrovicai relációban. A batajnica-boljevaci vonalon beszüntette a 4011. és 4012. számú személyvonatot, a beocsin-noviszádi vonalon pedig a 4111. és 4112. számú személyvonatot szüntette be.

A szubotical fűszerkereskedők a szesz fogyasztási illetékrendszerének módosítását kérték

A polgármesterhelyettes megígérte, hogy a tanács elé terjeszti az ügyet

A felsőbácskai fűszerkereskedők egyesülete tegnap délelőtt dr. Szántó Gábor képviselő és Burnáti István elnök vezetésével küldöttségben járt Vukics Franjo polgármesterhelyettesnél és kérték, hogy a város változtassa meg a szesz italok új fogyasztási illetékrendszerét és állítsa vissza a régit, mert az új rendszer szerint havi 300-600 dinár átalányt kell fizetniük, holott vannak kereskedők, akik ennyit értékű szesz ital nem is adnak el. A polgármesterhelyettes megígérte a küldöttségnek, hogy a legközelebbi napokban a tanácsülés elé viszi a kérdést és annak tanulmányozására szakbizottságot küld ki.

Egy másfél éves kisgyermek borzalmas tüzhálála Futogon

A kisgyermek fürdetés közben a takaréktüzhely tüzes tetejére esett és rettenetes égési sebeket szenvedett

A gondatlan anya ellen, aki a takaréktüzhely tetején fürdette gyermekét, megindították az eljárást

Hétfőn délután Futogon borzalmas szerencsétlenség történt, amelynek áldozata Sziszics Sztevan futogi lakos másfél éves Lázár nevű kislánya. A kisgyermek édesanyja estefelé a mosdótálban vizet melegített a tüzhelyen, hogy gyermekét megfürdesse. Amikor a víz már megfelelő melegségű volt az asszony a gyermeket beletette a mosdótálba.

Mivel a gyermek a vízben jól érezte magát, az asszony rövid időre magárahagyta a kis Lázárt. A következő pillanatban a

mosdótál feldől és a kisgyermek a takaréktüzhely tüzes tetejére esett.

A gyermek borzalmas sikoltozására az anya kétségbeesetten rohant a kis Lázár segítségére, aki azonban ekkor már olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a noviszádi kórházba való szállítása után rettenetes fájdalmaiba belehalt.

A tragikus sorsu kisgyermek holttestét ma felboncolják. A gondatlan anya ellen megindítják az eljárást.

—o—

Tegnap délelőtt párosával összeláncolva, négy fegyveres rendőr kíséretében átvezették a noviszádi törvényszékre a telepi betörőbanda tagjait

A noviszádi rendőrség az Adamovics telepen elfogott betörőbanda ügyében, mint megirtuk, teljesen befejezte a vizsgálatot. A betörőbanda tagjait tegnap délelőtt kettesével megláncolva négy fegyveres rendőr kíséretében vezették át a noviszádi törvényszék fogházába. A rendőrség a tetemes akta

esomagot egyidejűleg átadta a törvényszék vizsgálóbírájának, aki az akták áttanulmányozása után rövidesen megkezdi a betörők kihallgatását.

A kilenc tagu bünszövetkezet kihallgatása előreláthatólag néhány hetet veszigénybe.

—o—

Százötvenezer dinárba kerül a noviszádi Futaki úti vasuti megálló felépítése

A város hajlandó a költség felét fedezni, ha másik felét az államvasutak vállalják

Dr. Borota Branislav polgármester jelentése a tegnapi városi közgyűlésen

Noviszád város képviselőtestülete tegnap délután közgyűlést tartott, amely iránt meglehetősen nagy érdeklődés nyilvánult. A bizottsági tagok igen nagy számban jelentek meg. Dr. Borota Branislav polgármester először elparentálta a tragikus körülmények között elhunyt dr. Prodánovics Mihajlo városi főügyészt, utána pedig áttért a közgyűlés napirendjének tárgyalására.

Először a polgármesteri jelentés került felolvasásra. Dr. Borota Branislav polgármester a szokásos polgármesteri jelentés keretében számos fontos és érdekes kérdésre tért ki. A képviselőtestület mult év december 28-án megtartott ülésén a polgármesteri jelentéshez fűzött vita során kérdést intéztek a polgármesterhez, hogy milyen lépéseket tett a város a szubotica vasutigazgatóságnál a Futaki úti vasuti megálló ügyében. A polgármester most ebben az ügyben a következő választ adta.

A szubotica vasutigazgatóság 1931 július 14-én kelt 30.192. számú átiratával értesítette a városi tanácsot, hogy

az államvasutak beogradi vezérigazgatóságának semmi ellenvetése nincs a Futaki úti megállóhely ügyében,

most azonban nem lehet ennek az építéséhez hozzáfogni, miután erre a célra nincs meg a szükséges hitel. A város erre 3925-1931.

számú átiratban értesítette a szubotica vezérigazgatóságot, hogy

az államvasutak az 1932. évi költségvetésben irányozzanak elő 75.000 dinárt a megállóhely költségeire, ugyanakkor Noviszád városa is biztosítana e célra ugyanennyi összeget, vagyis 75.000 dinárt.

A munkanélküliek segélyezése

A polgármester részletesen ismertette a munkanélküliségre vonatkozó statisztikát és rámutatott arra, hogy az eredetileg beadott 1226 kérvény közül csak körülbelül hatszáznak lehet érdemileg elintézni, mert tényleg csak hatszáz olyan család van, amely segélyre szorul. Eddig telje segélyt csak a négytagu családok kaptak, most azonban a kisebb családoknak is fognak redukált segélyeket folyósítani. Kérte a közgyűlést, hatalmazza fel a tanácsot, hogy a kultúr-szövetség, munkáskamara, munkástársaság és munkásbiztosító képviselőinek bevonásával megalakult bizottságot, hogy ez vezesse az egész akciót. A munkáskamara megtagadta az anket után várta, hogy valamely konkrét javaslattal fordulnak a városhoz, ez azonban elmaradt és erről mindössze csak annyit tud, amennyit Klicin Predrag tanácsnok a tanácsülésen referált.

—o—

A közgyűlés határozata értelmében a városi tanács megkezdte a munkanélkülieknek természetbeni segítségét. Eddig 243 esetben nyújtottak segítyt és minden egyes segélyezett 200 kilógram tölgyfát, 25 kilógram burgonyát, 6 kilógram kettős számú lisztet, két és fél kilógram zsirt és 2 kilógram fehér babot kapott, ami minden egyes esetben 141 dinár és 50 para értéknek felel meg. A magános munkanélküliek a vöröskereszt népkonyháján kapnak ebédet, ami 25 deka kenyérből és egy jó adag főzelékből áll. Ezért a város személyenként 3 dinárt fizet. A magánosoknak hétfőn kezdték kiadni az ebédet és egyelőre naponként száz személy kapja.

A feltöltési munkálatok

A februári szokatlanul hideg idő miatt be kellett szüntetni az uccák feltöltését is. Februárig 19.628 köbméter homokot használtak el a feltöltéshez, amiből a Cár Nikolaj, Gyorgyevics Jován, Dubrovnikai és Brnovicski Szevan uccákat töltötték fel. Ezen kívül az Ognjanovics Ilija és a Kraljevics Gyorgye uccának a Kralyica Marija ucca és a Duna ucca közti részét is feltöltötték. A Fruskagorai és Ravanicai uccák járdáinak feltöltését szintén abba kellett hagyni a hideg miatt.

A városi ügyosztályok kimutatásai

Január hónapban a városi tanács tíz építési engedélyt adott ki. Ezek közül öt földszintes és 2 egyemeletes ház részére. Ezekben a házakban összesen 30 szoba, 10 konyha, 10 kamra és 4 fürdőszoba lesz.

A városi vágóhídon januárban 3644 állatot vágtak.

Városi illeték címén 68.839 dinár és 50 para folyt be a városi pénztárba. Ebből mulatságok után 5.604 dinár és 50 para, az Odeon mozitól 14.836, az Apolló mozitól 40.587, szállodai illetékekből pedig 7140 dinár és 50 para folyt be.

Az év első hónapjában 82 gyermek született, ezek közül 50 fiú és 32 leány. A halálozások száma 63 volt: 40 férfi és 23 nő. A halvaszülettek száma 2. A természetes szaporodás 19 fő. Az elhaltak közül 13 tüdővészben, 3 pedig szerencsétlenség következtében vesztette el életét.

A fatéri elárusítóhelyek elkészültek és a fatér teljes kikövezése után itt fogják elhelyezni azokat a piaci árusokat is, akiket a főuccákról ideiglenesen a Futaki uti piacra helyeztek el.

A város március 15-én házikezelésbe veszi az uccák tisztítását és ezért felszólította az eddigi vállalkozót, hogy a szerződés értelmében kifogástalan állapotban adja át a városnak a loesolóautót.

A polgármesteri jelentés vitája

A polgármesteri jelentéshez elsőnek dr. Szekulics Milán szkupstinai képviselő szolt hozzá, aki kérte a polgármestert, hogy továbbra is viseljen gondot a város a munkanélküliekről. Szóvá tette a petrovaradiniak panaszát a hadiszüneti kaszáló ügyben. Miután ezek a kaszálók telekkönyvben Petrovaradin város néven állottak, az egyesítés után Noviszád város ezt magának tekintette. A petrovaradiniak szerint a kaszáló tényleg sohasem volt a város tulajdona és épen ezért kérik most Noviszád városától, hogy a kaszálókat juttassák vissza azoknak az őslakóknak a birtokába, akiknek az elődei ezt Mária Teréziától kapták. Végül sürgette a nyilvános házak elhelyezését mostani helyükről.

Támadás a villanytelep ellen

Dr. Hies Radoszláv azt hiszi, hogy a városnak nem segítyt kellett volna adni, hanem a munkanélkülieket foglalkoztatni. A hó eltakarításánál az összes noviszádi munkanélküliek munkához jutottak volna és a most meginduló hóolvadás nem árasztaná

el vízzel az egész várost. Nem tudja, milyen intézkedéseket tett a műszaki osztály a város körüli védőgátak megerősítésére, mert a tőlünk északra fekvő országokban nagy havazások voltak és a hirtelen olvadás árvízveszéllyel fenyeget. A munkanélkülieket nagyon jól fel lehetett volna használni a védőgátak megerősítéséhez és emeléséhez.

Szükségesnek tartja a petrovaradini kérdés rendezését,

mert közigazgatásilag ugyan Noviszádhoz csatolták, de bíróság még mindig Karlovcához, Mitrovicához és Zágrebhez tartozik. Az alagutnál lévő hid aluljáró elkészítését is sürgősen meg kell kezdeni. Szóvá teszi a villanytelep ügyét is.

A villanytelep, amióta az amerikai csoport kezében van, sokszor nem tartja be a szerződést.

Általában megállapítja, hogy azelőtt nagyobb volt a térerő, mint most. A villanytelep szerződésellenesen csökkentette a villamoskocsik forgalmát és — 28 fokos hidegben 63 régi munkást elbocsájtott. Miután a villanytelep nem tartja be a szerződésben vállalt kötelezettségeit, felszólítja a városi tanácsot, hogy a teleppel szemben alkalmazzon megtorló szankciókat. Végül kérdezi a polgármestert, hogy kik azok a városi tisztviselők, akik szabadjegyet kaptak a villanyteleptől.

Bogdánovics Zsivorad kérdést intéz a polgármesterhez,

mi igaz abból, hogy a villanytelep részvényeit egy amerikai csoport vette át.

Ő erről sokat hallott beszélni a város-

ban, de eddig semmi pozitívumot nem tud. Kéri a polgármestert, hogy terjessze a gazdasági, jogügyi és pénzügyi bizottság legközelebbi ülése elé a villanytelep egész kérdéskomplexumát.

Dr. Borota Braniszláv polgármester: A noviszádi katolikus hitközség már régebben kérte a noviszádi nyilvános házak elhelyezését. Az ügy most elintézés alatt áll.

Nagyon megnehezíti a helyzetet az, hogy a rendőrséget államosították, mert a városnak itt a rendőrséggel karöltve kell eljárnia. Az alagut előtti aluljáró ügyében a vasutak vezérigazgatósága azt a határozatot hozta, hogy az uttestet hordja le a város, mivel ott már kész aluljáró van és így azt használni is lehetne. Miután azonban itt állami ut vezet, a város csak a báni technikai ügyosztály engedélye után hordhatja le ezt az utat. A villanytelep ügyében közölte a polgármester a közgyűléssel, hogy

három nap előtt javaslatot kapott a villanyteleptől a szerződés revíziójára,

ezt sokszorosítottatni fogja és a képviselőtestületi tagok között tanulmányozás céljából szétosztatja. Ami a villamos szabadjegyeket illeti, azelőtt azok a tisztviselők kaptak, akiket a polgármester javasolt. Az idén azonban senki sem kapott szabadjegyet.

A közgyűlés ezután elfogadta a polgármester jelentését, majd letárgyalta a tárgy sorozatot és elfogadta mindazon javaslatokat, amelyeket a gazdasági bizottság jóváhagyás céljából a közgyűlés elé terjesztett. A legtöbb javaslatot vita nélkül elfogadták és a polgármester a közgyűlést este hét órakor berekesztette.

Megkezdődtek a perbeszédék a Schatler-perben

Befejezték a tanúhallgatásokat — Az ügyész szigorú büntetés kiszabását kéri — Csütörtökön folytatják a védőbeszédet

A Schatler-ügy tegnapi főtárgyalásán az eddigi tárgyalásokon meg nem jelent tanukat hallgatták ki. Trisics Tódor kereskedő előadta, hogy Raniszavljevics Szevan fodrásszal jelen volt a rendőrségen, amikor Schatler kihallgatásának jegyzőkönyvét hitelesítették Schatler kijelentette, hogy minden kényszer nélkül vallott.

Otasevics Blazso szuboticiai ügyvédjelölt jelenleg martonosi jegyző különböző kisebb ügyekre vonatkozóan tett vallomást, majd kijelentette, hogy Fekete Dénes gőzfűrdőtulajdonos adóügyét

ő és még egy ügyvéd kilenc hónapig nem tudták elintézni. Schatler pedig három nap alatt elintézte.

Gyorgyevics védő ezután kérdést intéz a tanúhoz, hogy igaz-e, hogy azelőtt adótiszt volt és mint ügyvédjelölt kizárólag adóügyekkel foglalkozott. Otasevics azt válaszolja, hogy ez igaz, de dr. Csányi ügyvéd megbízásából járt el. Végül Sugár Elemér kereskedő, akinek dr. Schatler a Kohán féle adótöbblet cedálását közvetítette, elmondta, hogy Schatler felkereste és felajánlotta a cedálást, amibe ő bele is ment. Schatler az adóhivatalban felmutatta Kohán meghatalmazását, hogy a nevét aláírhatja.

A bíróság ezután felolvasta az iratokat, majd elrendelte Fiszter Gusztáv nagyiparos karhatalommal való előállítását és a tárgyalást délután fél négyre halasztotta.

Délután Fiszter Gusztávot hallgatták ki, aki a vizsgálóbíró előtt és a rendőrségen azt vallotta, hogy Grabovác előtte szerbeket sértő kifejezéseket tett. Ezzel szemben a tegnapi tárgyaláson azt mondta, hogy nem emlékszik arra, hogy ilyen vallomást tett volna a vizsgálóbíró előtt. Mikor az elnök felmutatta neki az általa aláírt jegyzőkönyvet, akkor is, azt mondotta, hogy nem emlékszik rá. Végül azt mondja, hogy Grabovác olyasmit állított előtte, hogy nem hiszi azokat a híreket, amelyek az adófelsőzlamlási bizottság Szuboticára való helyezéséről szólnak.

Grabovác, volt adófőnök az elnök kérdésére kijelenti, hogy

Fiszternek mostani és előbbi vallomása is

valótlan.

mert neki tettek ígéretet a pénzügyminisztériumban, hogy az adófelsőzlamlási bizottságot áthelyezik Szuboticára. A szerbeket már csak azért sem szidhatta, mert a pénzügyminisztériumban több volt a horvát, mint a szerb.

Dr. Kalmár Elemér védő felmutatja Schatler doktori diplomáját, amelyet 1915 májusában állított ki a budapesti egyetem jogi fakultása.

Hadzsi Kosztics Koszta ügyész mondja el azután vádbeszédét. A tárgyalás folyamán beigazolódott minden vádpont. Szuboticán mindenki előtt rejtély volt, hogy miért intézhetett el csak Schatler adóügyeket. Erre megadta a választ a tárgyalás.

Az adóhivatali tisztviselők szándékosan zavart idéztek elő az adókönyvekben és magasabb adókat vetettek ki, csak hogy Schatler interveniálhasson.

A vádlottnak szigorú megbüntetését kérte ezért.

Dr. Kalmár Elemér védő Schatler ártatlanságát igyekszik bizonyítani, akit legfeljebb zugirászatért lehetne elítélni, ezzel azonban nem vádolják. Az adótisztviselőket annyira gyűlölik, mint a közép-korban az adóbeszedőket. Felmentő ítéletet kér.

A bíróság a tárgyalás folytatását csütörtök délelőttre halasztotta.

Az amerikai posta a lake-placidi téli olimpiász alkalmából a fenti bélyegeket bocsátotta ki.

Hírek

1932
Február
24
SZERDA

Minisztertanács

Beográdból jelentik: Tegnap délelőtt tíz órától egy óra 15 percig a szenátus miniszteri különosztójában Zsivkovics Petár miniszterelnök vezetésével minisztertanács volt amelyen a pénzügyi törvény felhatalmazásait tárgyalták.

— **Időjárás.** (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése.) Az ország északi részein engedett a fagy, míg az ország többi részein még mindig igen erős hidegek voltak. A dunai, drinai és moravai bányagokban boros, egybeült derűs volt az ég. Minimumok: Szarajevóban — 26, Plevlje — 2, Kraljevo — 17, Nis — 166. Szkoplje — 24, Koszovszka Mitrovića — 25, Stip — 17, Zágreb — 17, Mosztárban plusz 7 fok. Noviszádon tegnap délben plusz 8 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás. A fagy általában enged az egész ország területén. Általában felhős, az ország déli és szélő nyugati oldalán átmenetileg derült idő várható. Változó erősségű szél és a hegyes vidéken hó valószínű.

— **A tartalékos tisztek sztaribecsei egyesületének évi közgyűlése.** A tartalékos tisztek sztaribecsei egyesülete vasárnap, a hó 21-én tartotta rendes évi közgyűlést dr. Vlahovics Milos ügyvéd, báni tanácsos, elsőosztályú kapitány elnöke alatt. A közgyűlésen a sztaribecsei hadkiegészítő parancsnokság delegátusaként megjelentek Herak Kamilo ezredes, a hadkiegészítő parancsnoka és segédtszije Karakljajcs Krszta elsőosztályú kapitány. A gyűlés megnyitása után Gyuraszevics Vido ügyvédjelölt, az egyesület titkárának javaslatára hódoló táviratot küldtek öfelségének, üdvözlő táviratot pedig a tartalékos tisztek és frontarcosok központi országos vezetőségének. A titkár ezek után beszámolt a múlt év eseményeiről, majd meghallgatták a tisztviselőjelentéseket s tudomásul vették a felügyelő bizottság jelentését is. Elhatározták, hogy a Szokolotthon alapja javára adják a tisztotthon alapjaként kezelt összeget is s ugyanaz alap javára évente bizonyos összeget fognak adni. Elhatározták, hogy a helybeli tartalékos és aktív tisztek ezután havonta összejöveteleket fognak tartani s azon valamennyien résztvesznek, hogy a bajtársi szellem ezután is erősödjék. Végül megválasztották az egyesület vezetőségét. Elnök dr. Vlahovics Milos, alelnök dr. Debeljacski Gyorgye, titkár Gyuraszevics Vido, pénztáros Kiss András. Választmányi tagok: Zorics Nikola, Markovics Gyorgye, Bulat Edó, Goszpogynacski Branko, Petljanszki Ivan, Fetter Imre, dr. Galambos Ferenc. A felügyelő bizottság: Petrovics Bosko, dr. Koch Imre, dr. Galambos István.

— **Jótekonycélu műsoros est Noviszádon.** A Zsidó Aggok és Árvaháza egyesület a hó 27-én, szombaton este tartja műsoros estjét (asztalok mellett) az egyesület alapja javára a Szloboda nagytermében. A műsort lapunk legközelebbi számában külön is ismertetni fogjuk. Miután külön meghívókat nem küldtek ki, az egyesület ezután is meghívja a n. é. közönséget. Belépődíj 20 dinár, karzat 10 dinár.

— **Fűzőket, melltartókat méret szerint legoalcsóbban készít: Fischer és Fia, Novi Sad.**

A pénzügyminiszter a képviselőház elnöksége elé terjesztette a földkataszterről, az aggregényadóról és az egyenes adókról szóló törvények megváltoztatásáról szóló tervezetet

A törvénytervezet jelentékeny könnyítéseket tartalmaz

Beográdból jelentik: Gyorgyevics Milorad pénzügyminiszter öfelsége felhatalmazása alapján beterveztette a képviselőház elnökségéhez a földkataszter törvény megváltoztatásáról és kiegészítéséről szóló javaslatot. Ugyancsak beterveztette az egyenes adók, az aggregényadó és a kilencgyermekes családok adómentességéről szóló törvény megváltoztatásáról szóló

tervezetet is. Mindezekben a törvénytervezetekben jelentékeny könnyítések vannak az adózókra. A tervezetek az 1928 előtti adóhátalékok likvidálását is megkönnyítik. A legfontosabb könnyítés az földkataszter általános adóalapjának 12 százalékról 10 százalékra való leszállítása.

A nátház, influenza és rághályos torok-bajok ellen megvédik az

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Ára kicsiny csomagolásban 8 dinár nagy csomagolásban 15 dinár

— **Visszautasították a szécsányi sikkasztó dohányárutulajdonos és a csalással vádolt postamester felfolyamodását a szabadlábrahelyezés ügyében.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék tanácsa tegnap foglalkozott a sikkasztás miatt letartóztatott Klopp Miklós és a csalással vádolt Lukics Matija felfolyamodása ügyében, amelyet a letartóztatottak a vizsgálati fogság elrendelése ellen nyújtottak be. A törvényszéki tanács a felfolyamodást visszautasította.

— **A Dunába fulladt egy futaki munkás.** A beocsini cementgyárban igen sok futaki munkás dolgozik, akik naponta, még a mostani jégzajlásban is esónakon mennek át munkahelyükre és térnek vissza falujukba. Tegnapelőtt egy nagyobb csoport munkás meglehetősen ittas állapotban tért haza Futakra, eközben a esónak egyik nagyobb jégablába ütközött és felfordult. A munkások közül többen a vízbe zuhantak és csak a közeli halászsoknak köszönhető, hogy mindannyian nem lelték ott halálukat. Egyik munkást Marinov Jakobot azonban már nem lehetett megmenteni, a szerencsétlen ember végleg eltűnt a jégtábla alatt. Holttestét keresik.

— **A szegény gyermekekért.** A bácskpetrovoszelői anyák egyesülete február 20-án a községi nagyvendéglőben jólsikerült műsoros estélyt rendezett a szegény gyermekek javára. A nagyszámban egybegyűlt közönség előtt Jerkovics Zsárkóné tanítónő az egyesület elnöknője keresetlen, nemes célját. Ezután Dzsakulin Bosziljka tanítónő Lakos Antal tanító kísérete mellett nagy tapsviharral jutalmazott énekszámai következtek. Nagy tetszéssel fogadta a közönség Nonin Danica és Majinszki Szima által kedvesen előadott Éva című dialógját is, mely után reggelig tartó tánc következett. Ez alkalommal a nemes célra felülfizettek: Kiss Sándor 20 dinár, Dzsandics Szimo, Doroszlovacska Milan, Jerkovics Zsarko 10—10 dinár, Gödöllei János, Mitrovics Koszta, Pánics Boskó 5—5 dinár, Doroszlovacska Lázó 2 dinárt, mely adományokért ezután mond hálás köszönetet az elnökség.

Hálószoba, ebédlő, konyhabutor 4173

és minden lakás berendezési cikk legolcsóbb beszerzési forrás az utonnan megnyit

„Nameštaj“ A. Hodoványi

butorüzlete, Noviszád, Jevrejszka ul. 4.

ÉRTÉKTÖZSDE ZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 10.10—10.18, Bécs 12.34—12.46, Prága 58.425—58.825, Berlin 7.42—7.46, London 194.50.

Zürich. Beograd 9.05, Páris 2018.75, London 1780, Newyork 512.875, Brüssel 71.40, Milanó 26.08, Madrid 39.50, Amsterdam 207.30, Berlin 121.72, Szófia 3.71, Prága 15.17, Varsó 57.45, Bukarest 3.05.

Liverpool. Irányzat: Tartott. Buza március 5 sh 7.50, május 5 sh 10.75, július 6 sh 1.25, október 6 sh 3.25.

Bécsi sertésvásár. Zsirsértés (vontatott), felhajtás 4984, árak Ia 1.30—1.35, kiválasztott 1.35, paraszt 1.25—1.40. Hussértés (lanyha), felhajtás 8443, árak: Ia 1.30—1.30, kiválasztott 1.85.

Noviszádi terménytözsde

Rozs bácskai 165—170, árpa 63—64 kgos 125—130, tavaszi 67—68 kgos 150—160, zab 125—130, tengeri, bácskai gar. min. 72.50—75, Szombor környéki 74—75, március-május 79—81, bánáti gar. minőség 71—73, szerémi gar. min. 73—75, sidi paritásban 75—77, március-májusra 79—81, liszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 360—380, kottas 340—360, ötös 305—310, hatos 250—265, hetes 190—200, nyolcas 122.50—127.50, buzakorpa jutazsákokban 85—90, bánáti 80—85, fehérbab 2 százalékos, zsák nélkül 187.50—192.50, burgonya szlovéniai róza korai 127.50—132.50, fehér szlovéniai 94.00 96.00.

Irányzat: Tartott.

Forgalom: 34 vagon.

A KERESKEDELMI ÉS IPARBANK, NOVISZÁD, a következők közlésére kért fel bennünket:

Gazdáknak

ismét folyósítunk rövidlejárata kölcsönöket prima bácskai földekre holdanként 1000 dinárt

— **Öreg ruhát kér egy nagypapa unokái részére.** Megtört öreg ember állított ba szerkesztőségünkbe, hogy megkérje a Reggeli Újság olvasóit, adjanak használt ruhát és cipőt árva maradt unokáinak. Akinek vannak viseltes ruhái 7 és 4 éves fiuk részére, küldje el Uderszki Gyulának, Noviszád, Szlovácska ucca 76. szám alá, vagy a Reggeli Újság szerkesztőségébe (Kralja Petra 30), hogy a két kis árva meleg ruhája és cipője legyen.

— **Székrekedés.** Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a természetes „Ferenc József“ keserűvíz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

KÖZGAZDASÁGI

A noviszádi rendőrség kiadta végleges határozatát az üzletek zárására és nyitására vonatkozóan

A határozat a báni rendelet és a munkásvédelmi törvény alapján készült

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara tegnap kapta meg a noviszádi rendőrségnek az üzletek zárására és nyitására vonatkozó rendeletét, amelyet a noviszádi rendőrigazgatóság 1932. évi február 18-án 1520/32. szám alatt a Dunabánság bánjának az üzletek zárására és nyitására 1930 június 5-éi rendelete 29. és 30. paragrafusára, valamint az 1922 július 14-éi munkásvédelmi törvény alapján hozott. A rendőrség határozata a következő:

I. A noviszádi kereskedelmi és iparos üzletek egész napon át a következő napokon tartandók zárva: 1. Az egész év minden vasárnapján. 2. Öfelsége a király születésnapján (dec. 17). 3. A szerbek, horvátok és

szlovének egyesülésének napján (dec. 1). 4. A pravoszláv karácsony első napján. 5. Pravoszláv vízkereszt napján. 6. Szveti Száva napján. 7. Pravoszláv nagypénteken (a szociálpolitikai miniszter határozata alapján az utóbbi két esztendőben engedélyezve volt, hogy az üzletek ezen a napon is nyitva tarthatók legyenek). 8. Aldoözésütörtökön.

Délelőtt 10–12 órák között valamennyi kereskedelmi és iparosüzletet be kell zárni: Vidovdánkor (június 28), Cirill és Metod napján (május 24).

II. Kivételesen a következő üzletekre ezek az előírások érvényesek:

A dohány kicsinybeni eladásának üzletei, folyóiratok, újságok és revük eladá-

sával foglalkozó üzletek, valamint a temetkezési üzletek vasárnap is egész napon át a munkaidőben nyitvatartathatók.

A virágüzletek, borbély és fodrászüzletek vasárnap délig tarthatók nyitva.

A kávéházak, éttermek, szállodák és cukrászdák egész esztendőn át minden napon, tehát még vasárnap is és állami, valamint felekezeti ünnepnapokon is rendes munkaidő alatt nyitva tarthatók.

Péküzletek vasárnap délelőtt tarthatók nyitva, azonban csakis árusítás és semmi esetre sem termelési célból.

A hentes és mészáros üzletek vasárnap és ünnepnapokon délig tarthatók nyitva.

A fényképészeti műtermek vasárnap egész napon át nyitva tarthatók.

III. Vasárnap a következő kivételes esetben tartható nyitva valamennyi kereskedelmi és ipari üzlet: 1. Ha ezen a napon évi vásár van. 2. A pravoszláv és katolikus karácsonyt megelőző utolsó vasárnapon. 3. Ha az az ünnep, amidőn az üzleteket egésznap zárva kell tartani, szombatra vagy hétfőre esik. 4. Ha ilyen napokon az üzlet költözőkodik. 5. Vis major esetén.

IV. A gyáriparok a következő napokon szüntetik be egész napra üzemüket: 1. Vasárnaponként. 2. Öfelsége a király születésnapján. 3. Az állam egyesülésének ünnepén.

A jól szervezett vásárcsarnok iránt a fogyasztó és termelő egyaránt bizalommal van

Noviszád város piacának történelmi fejlődése — A városi tanács 1912-ben foglalkozott a dunaparti vasúti állomásnál építendő nagy vásárcsarnok tervével
Dr. Tapavica György nyugalmazott városi tanácsos második cikke a vásárcsarnok ügyében

Mária Terézia 1748. február 1-én Noviszádot szabad királyi várossá léptette elő. Noviszád ettől a naptól kezdve mindazokat a jogokat és kedvezményeket élvezte amelyek más szabad királyi városokat is megilletnek. Területét és polgárait egy névvel valódi országos nemeseknek kell tekinteni. Noviszád városa attól a naptól kezdve az állami közadókát fizeti. Városi határnak azokat a földterületeket kellett tekinteni, amelyeken ténylegesen a hely katonai és polgári lakosai voltak.

Mivel az esetleges sáncmunkálatok miatt szükséges volt, hogy a Duna és a város között ne emeljenek épületeket, ezeken a helyeken eltiltották az építkezést.

A királyi szabadalomlevél a városnak élet és halál feletti jogot ad. A város polgárai nem voltak alárendelve a petrovaradini parancsnokságnak, ezzel szemben háboru idején kötelesek voltak a várost fegyverrel segíteni.

A városnak megengedték, hogy minden kedden és szombaton hat vásárcsarnok tartson.

Igy Noviszád város társadalmi és gazdasági élete 1748. február 1-én a királyi szabadlevél kiadásával kezdődik.

Akkoriban az élelmiszerek árai igen alacsonyok voltak és a városi tanács szigorúan megállapította minden élelmiszernek az árát. Noviszád városa kezdettől fogva az első iparos és kereskedő város volt Bács-Bodrog vármegye területén.

Ugyanez vonatkozik a mezőgazdasági terményekre, különösen pedig a főzelékfélékre, amelyek Noviszád kedvező klimatikus és geológiai helyzeténél fogva legalább tízennégy nappal előbb értek be, mint a környező helyeken és a szomszédos államokban. Noviszád a legtöbb főzelékfélék a világháboru ideje alatt 1914-től 1918-ig termelte, amikor a szezont alatti.

naponta száz vagon főzeléket szállított Budapestre, Bécsbe és Berlinbe.

E mezőgazdasági ág fejlődésével termé-

szetesen lépést haladt az ipar és kereskedelem is, mert az a mezőgazdasági osztály, amely ezeket a cikkeket termelte, elég pénzzel rendelkezett és készpénzért szerezte be szükségleteit az iparosoknál és kereskedőknél.

A világháboru befejezése után megszüntek mezőgazdasági nemzetközi összeköttetései, visszaesett a zöld termények termelése és így természetesen az

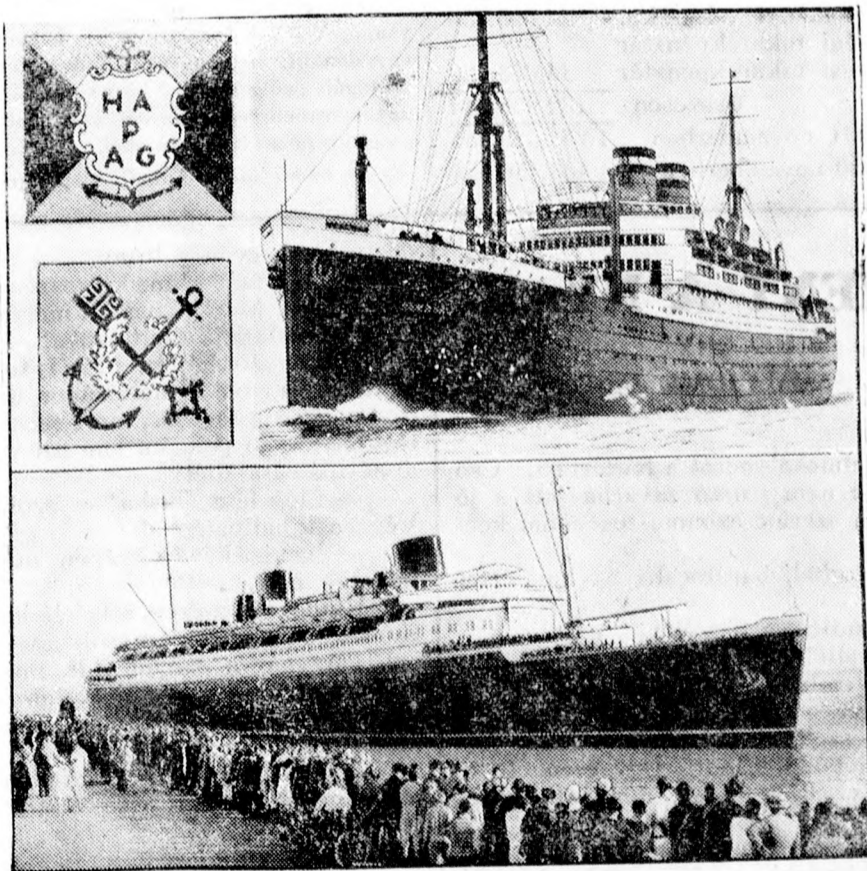
ipar és kereskedelem is.

Noviszád városa 1911-ben és 1912-ben foglalkozott a nyilvános vásárcsarnok építésének kérdésével,

még pedig a város szabályozási tervével kapcsolatban. E terv szerint

a vásárcsarnokot a dunaparti vasútállomásnál kellett volna építeni, ami a termelők és kereskedők szempontjából is a legkedvezőbb hely, mert az árut hajón és vasuton lehet oda és onnan elszállítani.

Ilyen nyilvános, zárt vásárcsarnok építését gazdasági és egészségügyi szempontból határozták el. Nagy gondot fordítottak arra, hogy a hozott zöld főzelékek ne menjenek tönkre a szabad ég alatt, továbbá, hogy a zöldségfélék meg lehessen őrizni és másnap, esetleg harmadnap is alkalmas le-

Súlyos válságba jutottak a német tengerhajózási vállalatok

Az általános gazdasági válság súlyosan érinti a tengerhajózási társaságokat. A két legnagyobb német vállalat a Hapag és Norddeutscher Lloyd helyzete annyira válságos, hogy a birodalmi kormányhoz fordultak segítségért, mert ellenkező esetben nem tud-

ják üzemüket folytatni.

Képünk a két hajózási vállalat címerét, továbbá a Hapag legnagyobb hajóját, a Hamburgot (fenn) és a Lloyd legnagyobb hajóját, a Brement (lenn) mutatják.

gyen az eladásra, ami azért fontos, hogy a piac befejezése után a termelőket ne kényseríthessék cikkeik áron alul való eladására, vagy ne kényszerüljenek az eladatlan árut szemétre dobni.

Arra is gondoltak, hogy a nyers árut a nap, por, szél ne rongosítsa meg és hogy a napi piac után is eladhassák azt, ami nyílt piaconál teljesen lehetetlen.

A vásárcsarnokok főcélja, hogy az élelmiszerek minél jobbak és minél olcsóbbak legyenek.

Nagy gondot fordítottak arra, hogy a vásárcsarnok forgalmát minél nagyobb tegyék és építését úgy tervezték, hogy lehetőleg olcsó legyen és ily módon biztosítsák prosperitását.

Ez a nyilvános, fedett vásárcsarnok még máig sem készült el és a közeljövőben sem lehet számítani arra, hogy elkészüljön.

Az okokat legközelebbi cikkemben fogom megírni.

Dr. Tapavica Györgye

A vojvodina bankok betét-állománya

A vojvodina bankok szövetsége a szerémi, bánáti, bácskai és baranyai pénzügyi intézetek 1931 november-december havi betét-állományáról az alábbi jelentést adta ki:

Betétek betétkönyvön 1931 novemberében:

Bácskai részvénytársaság	471,768.547
Bánáti részvénytársaság	336,612.166
Szerémi részvénytársaság	135,880.673
Bánáti szövetkezet	33,714.319
Bácskai szövetkezet	30,177.850
Szerémi szövetkezet	16,391.476
Bácskai tartományi takarékp.	30,677.447
Bánáti községi takarékpénztár	7,082.090
Bácskai városi takarékpénztár	556,190.33
Összesen:	1.118,494.811

Betétek folyószámlán 1931 novemberében:

Bácskai részvénytársaság	60,325.288
Bánáti részvénytársaság	31,032.867
Szerémi részvénytársaság	3,901.340
Bánáti szövetkezet	1,482.042
Bácskai szövetkezet	196.377
Szerémi szövetkezet	75.145
Bácskai tartományi takarékp.	24,098.856
Bánáti községi takarékpénztár	—
Bácskai városi takarékpénztár	11,823.229
Összesen	132,935.144
Összesen 1931 novemberben	1.251,429.955
Összesen 1930 novemberben	1.484,456.634

Betétek betétkönyvön 1931 decemberében:

Bácskai részvénytársaság	464,212.796
Bánáti részvénytársaság	339,002.214
Szerémi részvénytársaság	133,919.021
Bánáti szövetkezet	33,774.881
Bácskai szövetkezet	33,601.495
Szerémi szövetkezet	16,734.791
Bácskai tartományi takarékp.	31,680.292
Bánáti községi takarékpénztár	7,404.496
Bácskai városi takarékpénztár	54,621.123
Összesen:	1.114,951.109

Betétek folyószámlán 1931 decemberében:

Bácskai részvénytársaság	57,178.287
Bánáti részvénytársaság	34,475.600
Szerémi részvénytársaság	4,294.603
Bánáti szövetkezet	1,482.042
Bácskai szövetkezet	89.245
Szerémi szövetkezet	88.655

Bácskai tartományi takarékp.	24,744.310
Bánáti községi takarékpénztár	—
Bácskai városi takarékpénztár	11,134.479
Összesen:	133,487.221
Összesen 1931 decemberben:	1.284,438.330
Összesen 1930 decemberben:	1.518,286.637

—o—

— Március elsején megkezdte működését a becskeréki Radiator központi fűtőtest gyár. Becskerekéről jelentik: A becskeréki Radiator Rt., amely nemrégben Markovics Milan dr. elnöklété alatt megalakult, a város útján értesítést kapott a kereskedelemügyi minisztériumtól, hogy üzemét engedélyezték. A Radiator fűtőtestgyár így március elsején már meg is kezdte az üzemét és egyelőre száz munkásnak fog kegyeret adni.

Spanyolországban és Portugáliában nagy érdeklődéssel várják a jugoszláv válogatottat

Spanyolországban portugál, Portugáliában spanyol bíró vezeti a mérkőzést

A jugoszláv válogatott csapat, — mint ismeretes, — március második felében nyugateurópai turára indul. Az első mérkőzést a spanyol válogatottal játssza a jugoszláv csapat, március 24-én. A spanyol lapok szerint ottani sportkörök rendkívül nagy érdeklődéssel várják a jugoszláv válogatott bemutatkozását. Az érdeklődés érthető és természetes, mert a jugoszláv válogatott és a vezető klubcsapatok is az utóbbi időben olyan kiváló eredményeket értek el, melyekre joggal felfigyelt nemcsak Európa, de több kontinens futball-közvéleménye.

A portugál válogatottal Lisszabonban mérkőzik a jugoszláv csapat. Portugáliában is hatalmas érdeklődés nyilvánul a válogatott mérkőzés iránt. A nemzetközi gyakorlat szerint a vendéglátó szövetségek kérdést intéztek a JNSz-hez, hogy a válogatott mérkőzések vezetésére milyen bíró kiküldését kívánja. A JNSz vezetősége — nagyon helyesen — úgy döntött, hogy a spanyol mérkőzést portugál, a portugált pedig spanyol bíró vezesse. Ez a megoldás egy sportbeli, mint anyagi szempontból helyes, az érdekelt felek szempontjából.

A montevidói futball világbajnokság küzdel-

mei során a jugoszláv delegátusoknak alkalma volt néhány portugál és spanyol bíró tudását megfigyelni és az ott nyert tapasztalatok alapján két-két bíró terjesztettek elő a mérkőzések vezetésére. Spanyolország ellen Rozmaninjo, vagy Tavares portugál bírók egyike lesz a bíró, a portugál válogatott ellen viszont Eskartina, vagy Melkona spanyol bírók egyike. Mind a négy elsőrangban érti a mesterségét. Mivel bizonyos, hogy a spanyol, illetve portugál szövetségek elfogadják a JNSz előterjesztését, a jugoszláv futballtársadalom biztosan láthatja a mérkőzések reális és pártatlan lebonyolítását.

—o—

Barsy magyar középtávú futó helyzetlenül végzett az amerikai fedettpálya bajnoki versenyen. Newyorkból jelentik: A fedettpálya bajnoki futóversenyen tegnap a magyar Barsy is indult az 500 yardon. Előfutamatát 1 p. 15.2 másodperccel lényesen nyerte, a döntőben azonban a szabálytalanul lökdösődő és könyöklő amerikai versenyzők megakadályozták előbbrejutását és így helyzetlenül végzett.

ELMENT A NYÁR

REGENY

Írta: KOMAROMI JANOS

58

Omode elmosolyodott a hiátterben, Csopak pedig le nem írható zavarba jött s jó öreg szokása szerint azonnal tegeződni kezdett:

— Hát tudod, barátocskám... ami eztet illeti...

Omode suttogva nászolt:

— Herstellt!

Csopak elakadt, hol Omodéra, hol a leányra nézett, azt se tudta már, hol áll, csak akkor eszelt magára, mikor Klári felkacagott. Szívől kacagott. Ugy csengett át a szobákon ez a nevetése, mint az ezüstcsengő:

— Dehogyan is haragszom, Józsi! No, jöjjön csak közelebb, ne féljen tőlem! Hadd fogok magával kezni, jellelül annak, hogy cséppet se haragszom...

Csopak hozzálépett s megcsókolta a leány odanyújtott kezét.

— Hát most már mi lesz magával, Józsi? Ujra visszamegy az irodába? — kér-

dezte résztvevőn a leány.

— Azt már nem, kisasszony! — derült el a bojtár. Mert nyomban magánál volt mihelyt a szakmája esett szóba. — Lötték már a segédjegyzőségek! Mától fogva magánitkárja vagyok a méltóságos urnak... Igaz-e? En irom a leveleit, mert teccik tudni kisasszonyka, jó pennám van azért, pláne, ami a névalírást illeti...

— Elég lesz, Jóska! — szólt ná Omode. Vége a kihallgatásnak.

— Igenis, kérlek szépen, méltóságos ur, pakolok már.

Klári utánanézett a kifelé botorkáló vén fiúnak. Utánanézett mosolyogva, derűs arccal, már-már a száján volt, hogy jószerecsét kíván neki az új hivatalhoz, mikor Jóska visszafordult az ajtóban s meghajolt Omode előtt:

— Méltóságos ur, kérlek alássan, ha megengednéd egy új noteszkát vennék a boltban, mert...

Omode unta már:

— Akár három noteszkát is, Jóska. De most komolyan szedd magad!

Miután a bojtár elszedte magát, Omode a leány felé fordult. Nagyon komolyan kezdte:

— Klárika, most rajtam lenne sor...

— Ne fárassza magát, Omode! Tévedés

volt minden... — s azalatt félénk mosollyal tekintett ki többször a kert felé.

Omode közelebb lépett hozzá:

— Köszönöm, de nemcsak ezért jöttem... Hallgasson meg Klárika, mert ettől függ az életem...

— Nanana! — rázta fejét tiltakozva a lány. — Csak semmi tulzás! — és itt megint a kert felé nézett ki s csöpp szája körül ismét elshant az előbbi félénk mosolygás. — Mert látja, Omode, én alighanem gondolom is, mi lenne az a nagy dolog, amittől az életem... ugyebár, az életem boldogsága függ. Mert azt akarta mondani, nemde? Még is arra kérem, legyen pillanatnyi türellemmel, mert vendégeim jöttek... Halmy Tamás meg az édesapja.

Omode elámulva hallgatta a leányt s csak akkor kapta fel a fejét, mikor kitekinve az ajtón, meglátta Tamást, amint játszva szaladt fel a lépcsőn, két-három focit kihagyogatva s utána dőcögve szuszogott fel az öreg, pelyvával a kabátja vállán, ahogy éppen kibujhatott a cséplőgéplevélatorja alól. Omode udvariasan ajtót nyitott, kezét adott Tamásnak, aztán az öreg elé sietett:

— Isten hozta, Gyuri bácsi! Honnét ez a ritka szerenese?

(Folytatása következik)

Nem változik a Középeurópai Kupa régi rendje

Triesztben vasárnap nagyszabású értekezlet tartottak a Középeurópai Kupamérkőzésekben szereplő államok képviselői. Olaszország, mint ismeretes, nemrégiben olyanértelmű javaslatot terjesztett a kupabizottság elé, hogy bővítsék ki a mérkőzésen résztvevők létszámát. Az új tagok között szerepeltek a jugoszláv vezető csapatok is.

Az olaszok javaslatát a magyar delegátus is támogatta, de sikertelenül. A vasárnapi értekezleten hosszú vita indult meg a javaslatról, végeredményben azonban úgy döntöttek, hogy az idén még a régi rend szerint bonyolítják le a mérkőzéseket. A résztvevők úgy mint eddig Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és Olaszország, országoként két-két egyesülettel.

Valószínű, hogy jövőre elfogadják az olasz-magyar javaslatot és így a jugoszláv vezető egyesületek is résztvesznek a Középeurópai Kupamérkőzésekben. Az idén különben is bajos lett volna a mérkőzéseket a programba illeszteni, mert a jugoszláv válogatott és a klubcsapatok is az egész évre megállapították a programjukat.

A Szlavia vezet az osztrák bajnoki listán. A vasárnap lejátszott bajnoki mérkőzés után az elsőosztályú lista élén a Szlavia áll 10 ponttal, 25:3 gólaránnyal. A Szlavia kiváló formában van, benne látják a ligamérkőzések osztrák résztvevőjét. A második helyen a Gradjanszki áll 8 ponttal, 12:9 gólaránnyal. Hatalmas küzdelmet vív a második helyezésért a Hajdukkal, melynek ugyan csupán 6 pontja van, de egy mérkőzéssel kevesebbet játszott a Gradjanszkinál. Minthogy a Hajduk biztos győzelemre számíthat a Makkabival szemben, amellyel a Gradjanszki már lejátszotta mérkőzését, a második helyért kemény küzdelem várható. A harmadik helyet a Graficsár foglalja el 3 ponttal 7:22 gólaránnyal. Sereghajtó a Makkabi 1 ponttal 2:19 gólaránnyal.

A Temerin TC közgyűlése. A Temerini Torna Club február 20-án, szombaton este 6 órakor tartotta az évi rendes közgyűlést, a klubhelyiségében. A közgyűlést mintegy száz tag jelenlétében Wirtz János elnök nyitotta meg. Üdvözölte Lambics Jovan hatósági biztost, a megjelenteket, utána pedig az egyesület múlt évi működéséről számolt be. Azután a titkári jelentés következett. A jelentés beszámolt a múlt évi összes mérkőzésekről. Összesen 38 mérkőzést játszottak, azok közül huszonötöt Temerinben. A lejátszott mérkőzések közül 26-ot nyertek. A múlt évben a TTC 144 gólt adott és 95-öt kapott. A legtöbb gólt Brachtl (46), Pfau (31) és Nagy (23) rúgták. A ping-pong csapat hét mérkőzést játszott, de csak egyet nyert. A teniszcsapat 3 mérkőzést játszott, melyből kettőt elvesztett. A titkári jelentés után a pénztári, majd a tisztikar lemondása és tisztujítás következett. A tagok egyhangulag úgy döntöttek, hogy az eddigi tisztikart ismét megválasztják, mert igen jól képviselte az egyesület ügyeit. Elnök: Wirtz János, alelnök Skrabán Endre, pénztárosok Stuchlíh Lajos és Klinko Sándor, titkárok Göbel Ottó és Pásztor Vince, intéző Lang György, orvosok Machmer György és Szegő Jenő, ügyész dr. Fehér Mihály, felügyelők Flórián Ödön és Göbel János, háznagyok Bernhard Nándor és Döme Ferenc, szertárosok Lahos Károly és Brachtl Aladár, pályagondnok Radatovics I. A választmány tagjai: Mohr Fülöp, Lesch Károly, Pető Lajos, Jamrik Lajos, Grisza György, Widrich, Kohut János és Bedekovics. A közgyűlés után negyven terítéses bankett volt.

A Bácskogradii AK rendkívüli közgyűlése. A Bácskogradii AK vasárnap, február 21-én délután rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésen a december 23-án választott vezetőség lemondott, s helyébe a következőket választották meg egyhangulag: Elnök Horváth Ferenc, alelnök Czirják János, ügyvezető alelnök Odoresics Franjo, titkár Kirics Nikola, intéző Buru Antal, tréner Lyikár Evgenija, első pénztáros Csáki Imre, másodpénztáros Benkő Antal, könyvtáros Botka József, szertárosok Bencz János és Kozlík Sándor, csapatkapitány Rajslí Balázs, helyettese Sztepanov Milos. A vezetőség megalkulása után a közgyűlés megvitatta a noviszádi alszövetséghez való csatlakozás kérdését és egyhangulag elhatározta, hogy megmarad a szuboticei alszövetségben. Majd több indítvány letárgyalása után a gyűlés véget ért.

A NAK kerékpárszakosztálya ma, szerdán az egyleti helyiségben (Trombita vendéglő) gyűlést tart. A tagokat ezúton értesítjük és a vezetőség közli, hogy minél nagyobb számmal megjelenni tartoznak.

A SZERENCSE

mindenkinek osztályrészül juthat!!

De cselekedni is kell érte!

Vegye meg azért

a beográdi Szt. Vince Egylet

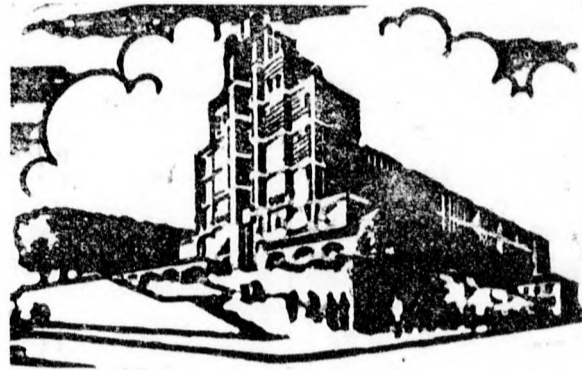
katedrális-sorsjegyeit

és a

nagy nyeremények

meg fogják hozni az óhajtott szerencsét!

A sorsjegyek árai: Dupla D. 200,-, 1/1 D. 100,-, 1/2 D. 50,- 1/4 D. 25,-

Nyeremények:

2 x D. 2.500.000, 2 x D. 500.000, 10 x D. 100.000, 100 x D. 10.000

Főnyeremény: D 5.000.000! Legkisebb nyeremény: D 10.000!

Huzás: 1932 május 1-én

Nem osztályjáték!

Egyszeri befizetés!

Kapható: minden plébánián, sorsjegyárusoknál, pénzintézetnél, egyházi és jótékony intézményeknél, stb.

Központi igazgatóság: BEOGRAD Eladási fiók: ZAGREB
Ulica Jovana Ristića 20. Tvrtkova ulica 5.

A fegyelmi alatt állók, a tagdíjhátralékban lévők, akik nem kérnek halasztást és azok, akiket a tréninget előkészítő sorozatos előadások nem érdekelnek, a tagok sorából törlöttek. A vezetőket kérem, hogy korábban jelenjenek meg, mivel rövid értekezletet tartunk a 8 órai gyűlés előtt. Tárgy: Az ez évi program felolvasása. A kirándulások sportszerűbb rendezése. Ez évben tizenegy versenyt rendezünk. Sportdelutának rendezése. Az egyleti kerékpáros öltözet bemutatása. Pályaépítés. Pályára lámpák felszerelése. Tekintettel arra, hogy újabb és újabb kerékpárosok és idősebb urak is jelentkeznek tagnak, szükséges lesz a tisztikar bővítése. A gyűlés befejezése után előadás a kerékpáros sportról. — Fojt.

Az osztrák Gaspert, aki St. Moritzban óránként 136 kilométeres gyorsasággal nyerte a sifutást és ezzel új rekordot állított fel. (Szepes rajza).

AZ OJSÁG

Nagy Imre vicclapja

Az egyetlen magyar humoros hetilap legújabb számában olvassuk:

Kohné és Grüné a gyermekekről beszélgetnek:
— A Mörickából tanárt akarok csinálni, — mondja Kohné.
— Hát van hozzá tehetsége? — kérdi Grüné.
— Az nincs, — feleli Kohné — de borzasztóan szerezi a hosszú szünidőket.

Rubidó gróf hazajön kis kutyájával déli sétájáról és odaszól az inasnak:
— Baptist, azonnal ki kell mosni a Cézách száját.
— Jaj, méltóságos uram, — kérdi ijedten az inas, — mi történt vele?
— Meghachapott egy uccasepcht.

A beteg Kohn elhivat egy orvost. Mikor a doktor már alaposan megvizsgálta, Kohn aggódó hangon kérdezi:
— Mondja, kedves doktor ur, de őszintén, nagyon rosszul vagyok?
— Hát olyan nagyon rosszul nincs, barátom — feleli az orvos — de én a maga helyébe, folytatásos regénybe nem kezdenék.

És még vagy száz vicc, móka, tréfa és aktuális ötlet teszi közkedvelté ezt a nagyszerű vicclapot. Örömet és jókedvet varázsol a családba. Minden ujságárusnál kapható!

Ahol nincs oda kívánságra küldünk

Mutatványszámot ingyen küld és előfizetést elfogad a főbizományos

LITERARIA, Subotica

Hétfőtől—csütörtökig, febr. 22—25
A világhírű Mac Adalbert felléptével

A BADEMÜNDEI CSATA

Írta: B. E. Luthge és Nóti Károly
Kacaj és nevetés filmje. Bademünde szépségkirálynő megválasztása, a tengerészek és katonák fogadása. Nagy ünnepség a csatához fűződésén.
Zenéjét szerzelte: Robert Gilbert
Kíséremény: KULTURFILM

Előadások kezdete 4, 7 és 9 órák
Helyárak: o. 8, 10 és 12, páholy 14 dinár

OLCSÓ bevásárlási alkalom

Az ALMOSLINO FÜLÖP cég
üveg- és porcellán-üzletében
(Novisád, Dunavska ul. 7.)
átköltözés miatt mélyen leszállított árak

Női kézimunkák

kész díszsebkendők, monogram, aszurozás, applikálás. Előnyomda, kézi- és géphímzés, plissé gombáthuzás, csipke, pamut és mindennemű kézimunkakellékek olcsó árban

NAGYFEJEŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN
NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2.

Mindenféle vetőmagvak állandóan raktáron!

SEVER MAGVAK
képviselete
GAUSZ JÁNOS
NOVISAD, Futoski put
68. sz. - Telefon 25 34

Kiméli a ruhát,

hófehérre teszi és szórakoztatássá változtatja a munkát.

LENGER-MERIMA

APRÓ- HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apróhirdetés 10 dinár
Az apróhirdetések ára előre fizetendő. Állást keresők 50% kedvezményben részesülnek olyan formában, hogy hirdetésüket díjtalanul közöljük ugyanannyiszor, ahányszor annak teljes árát kifizették

A KERETES HIRDETÉSEK alapára: milliméterenként 0,80 dinár, a lap szövegrészében 2,50 dinár, a napi hírek között 3 — dinár

Telefonon csak kivételes esetben veszünk fel hirdetéseket

Jelgess leveleket, ajánlottakat stb csak akkor továbbítunk, ha feladójuk válaszbélyeget mellékel

Vidéki kisebb hirdetés megbízásoknál kérjük a hirdetés árának előzetes beiktatását akár készpénzben, akár postabélyegeken

Reklamációkat csak értelemzavaró sajtóhibák esetén fogadunk el

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba szombat délután 4 óráig, egyéb számunkba a közlés előtti napon est 6 óráig veszünk fel

Vadonatul COLUMBIA GRAMOFON több új lemezzel olcsón eladó. — Welser, Novisád, Futoska u. 51. 1—2 órák. 670

FOGLALKOZÁS

IRÓGÉPJAVÍTÁST és karbantartást Szubotican és a környéken szakszerűen és legolcsóbban végzi Dudás Pál, Szubotica, Jelasiceva 9. 0509

ALLAST KERES

Intelligentes Fräulein auch serb-kroatisch sucht Stelle im besserem Hause eventuell auch Tagsüber. Gefäl. Zuschriften unter „Verlässlich“ 669

KIADÓ

Az Állami Jelzőbank noviszádi fiókjának épületében 1 évi március 1-től kiadó 2 komplett nagy lakás, egyik a Trg Osiobodjenja felől a II. emeleten, a másik a Njegosa uca felől a földszinten. A lakások irodahelyiségeknek is alkalmas, a bér pedig mélyen leszállított. 654

KERESLET

VINCELLÉRT azonnali be lépésre keres Dr. Aradzki ügyvéd. Novisád, Katolikus porta. 672

VESZEK használt irógépet, fotógépet, koffergrammot, biciklit. Novisád, Jevrejszka 6 földszint 1-2 óráig. Brandelk. 656

LIFKA TON KINO

Kedd—szerda—csütörtök
A dal, a szerelem és jókedv operettje

Tengerparti szerelem

Személyek:
Abeles, fogkrémgyáros . . . Otto Walburg
Dr. Schmidt, a társa . . . Ralph A. Roberts
Fritz Grrras . . . Paul Hörbiger
Vanda Bilt, a szunyogházi szépségkirálynő . . . MARIA SOLVEG
Dr. Huziv . . . Leo Lebedour
Perza herceg . . . Mindszentí Tibor

Vasárnap d.e. 11 órai kezdettel MESEDELELŐTT
MATINE

Színre kerül Miky Maus, Wau Wau kutya és Ifjusági filmek. Helyár 3— dinár

Garantált jó, egészséges, prima

dió

3 és fél dinár kilogramja
Gausz Viktor fűszerkereskedésében
Haltér, Novisád

Uj hivatás

Írtáknak és nőknak a házi szövőgép bevezetése. Garantált havi 1500— dinár jövedelem. A cég szállítja a feldolgozáshoz szükséges fonalat, átveszi a kész árut a magas szövőbért fizet. Iron még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domača Pletarska Industrija, No. 15, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2. 516

Szubotican rikkancsokat jó díjazással felvesz a Reggeli Ujság kiadóhivatala, Aleksandrova ul. 1. I. emelet, Conen palota.

Vétkezik, ha legalább egyszer nem próbálja meg szépségét és üdeségét megőrizni Nagyenyedi Kovács Arckenöcs és boraxszeppan használatával. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában. Főlerekat: Herzl drogéria, Szubotica. 637-7

+ MŰLÁBAK +

műkarok és gyógyfűzők, betegtolókocsok
Schönbrunnal, Szubotica, Karadziceva 14. 085

KERESLETI LEHETŐSÉGET

nyújt helybeli pénzintézet magánlelök látogatásával olyan férfiaknak, akik az állampolgárok, a német és magyar nyelvet bírják. Kisebbségi lap kiadóhivatalában. 668

A Dunabánság legrégebb napilapja
Velikibecskereken megjelenő

HIRADÓ

amely január 1-én lép

61-ik évfolyamába.

A Híradó a Bánát egyetlen napilapja és

hirdetéseit mindig eredményesek

Kiadóhivatal címe: Obiliceva u. 5.

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

MÁRCIUS 19-ÉN LÉP ÉLETBE

S MA A GAZDASÁGI ÉLET HOMLOKTERÉBEN ALL

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY

Bármi is az Ön foglalkozása, az új ipartörvényt ismernie kell! Áttanulmányozta már a rendelkezéseit?

Még ma rendelje meg a szakszerű bevezetővel ellátott

PONTOS MAGYAR FORDÍTÁSÁT!

Megrendelhető és kapható a Reggeli Ujság noviszádi (Kr. Petra 30) és szubotici (Kr. Aleksandra 7) valamint bármely más kiadóhivatalában.

Ára **40** din.